

Slobodan Praljak

**SRUŠENE I OŠTEĆENE KATOLIČKE
CRKVE I VJERSKI OBJEKTI
U BOSNI I HERCEGOVINI
U RATU 1991. - 1995.**

**SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH
POSTROJBI A – B i H**

ČINJENICE

Slobodan Praljak

**SRUŠENE I OŠTEĆENE KATOLIČKE
CRKVE I VJERSKI OBJEKTI
U BOSNI I HERCEGOVINI
U RATU 1991. - 1995.**

**SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH
POSTROJBI A – B i H**

Činjenice

Zagreb, svibanj 2007.

<http://www.slobodanpraljak.com>

U V O D

Zahvaljujemo Anti Belji što nam je stavio na raspolaganje knjigu “RASPETA CRKVA U BOSNI I HERCEGOVINI” i dopustio slobodno korištenje.

Nakladnik Oktavijan d.o.o.

Nikola Babić Praljak

Urednik Ured obrane Slobodana Praljka

CIP – zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 635189

ISBN - 978-953-95410-3-1

PREDGOVOR

Dva su pitanja

1. Da li gospodin Sulejman Tihic laže?
(LAŽ – svjesno zanemarivanje činjenica)

2. Da li gospodin Sulejman Tihic ne govori istinu?
(Zbog toga jer ne poznaje činjenice)

A uz drugo pitanje treba nam odgovor – kako to da član Predsjedništva BiH, predsjednik SDA – najjače bošnjačko – muslimanske stranke ne poznaje činjenice ?!

A činjenice su :

1. Njegov i njihov vođa je u “Islamskoj deklaraciji “ – političkom projektu “tolerantnog naroda“ napisao:

“ Prvi i najvažniji takav zaključak o nespojivosti Islama i neislamskih sistema. Nema mira ni koegzistencije između “islamske vjere” i “neislamskih” društvenih i političkih institucija”.

“ Polažući pravo da sam uređuje svoj svijet, Islam jasno isključuje pravo i mogućnost djelovanja bilo koje strane Ideologije na svom području. Nema dakle laičkog principa, a država treba da bude izraz i da podržava moralne koncepte religije”. (str.22)

“ Izbor ovog trenutka uvijek je konkretno pitanje i zavisi o nizu faktora. Ipak se može postaviti jedno opće pravilo: Islamski pokret treba i može prići preuzimanju vlasti čim je moralno i brojno toliko snažan da može ne samo srušiti postojeću neislamsku, nego i izgraditi novu islamsku vlast. Ovo razlikovanje je važno, jer rušenje i građenje ne zahtijeva podjednak stupanj psihološke i materijalne pripremljenosti”.(str.43)

2. I taj je ideološko – politički projekt jednog od tri ravnopravna naroda u BiH tiskan u više od 200.000 primjeraka, 1990. godine.

3. On je i oni su pokušavali sklopiti “Historijski sporazum” između Muslimana i Srba o ostanku BiH u Jugoslaviji a da pritom Hrvate nisu niti spominjali, niti pitali, kao da ih nema.

4. On je, Alija Izetbegović, grmio na predizbornim skupovima “građanska država ili građanski rat”, kako to prenosi “Oslobođenje” iz 1990. a sve to u skladu s tezama “Islamske deklaracije”.

5. On je i oni su JNA smatrali snagom koja će BiH (čitaj Muslimane) spasiti od rata i onda kada je ta brahijalna sila ubijala i palila diljem Hrvatske.

6. On je, Alija Izetbegović, Tihićev Parteigenosse, sela Uništa i Ravno, kada su ih popalili JNA rezervisti i ini Ravnogorci, smatrao hrvatskim problemom.

A zašto ?

Zato jer je u tim selima, teritoriju BiH, živjelo hrvatsko življe. Taj atak, ta agresija, to paljenje i ubijanje u tim selima BiH, za te ustavno – pravne stručnjake nije početak agresije na tu zemlju – BiH.

“To nije naš rat” – reći će Predsjednik Predsjedništva A. Izetbegović i početak rata u toj zemlji datirati u onaj dan kad JNA napadne njega u Sarajevu.

7. Pet stotina oficira (časnika) Tihićeve vojske (A BiH) “koja nikad nije posegnula za osvetom “ (BLAGI BOŽE!!), uredno je, u okviru viših komandno moralnih normi JNA kojima se u ime naroda diči Sulejman Tihić, sudjelovalo u agresiji JNA na Hrvatsku, kao pripadnici te vojske.

Te su oficire osjećaji i spoznaja pravde proželi tek onda kada je JNA, vojska kojoj su tako revno služili u vrijeme napada na Hrvate u Hrvatskoj i BiH, počela masovno bombardirati njihove kuće i ubijati njihove bližnje.

I tada, tek tada, prešli su u A BiH i postali saveznici uvijek regularnom HVO-u.

8. Ti su politički vođe, tada MUSLIMANSKOG NARODA, primili u regularne postrojbe svoje A BiH 2.700 mudžahedina.

Ostalih 2 – 2.5 tisuće “božjih ratnika” samostalno su zastupali ideje Bin Laden, širili su ideje humanog ratovanja, i cijela je vojska klicala Allah Uekber u ime BiH i jednakopravnosti njenih naroda. Poginuli su postajali šehidi. A sve to u okvirima Ustava BiH, ravnopravnosti i suverenosti naroda Hrvata, Bošnjaka i Srba.

9. Gospodin Tihić, u skladu sa svojim spoznajnim mogućnostima, nema pojma tko je i kako i kada ubio 1.147 (tisućustočetrdesetsedam) civila i zarobljenih vojnika HVO-a, u 21 (dvadeset i jednoj) općini Središnje Bosne i Hercegovine.

I tako dalje i tome slično.

A gospodin Tihić, nakon što je prošao srpske kazamate, utočište našao u Rijeci i uz svesrdnu pomoć hrvatskog vodstva, pomagao opstanku A BiH i onda kada joj je glavni protivnik postao HVO.

To je tome tako !

Pisac bi ovih redaka sada mogao naširoko razglabati o mislima i spoznajama Aristotela i Platona, Hegela i Kanta i Tome Akvinskog, mogao bi tražiti rješenje “ Opće zagonetke “ u okviru kvantne mehanike i Heisenbergovog načela neodređenosti, teorije determiniranog kaosa i Drugog zakona termodinamike (A I PRVI JE ZAKON VAŽAN I ZNAČAJAN), a NEWTON i MAX WEBER, Starčević i KONRAD LORENZ, ne bi se smio zaobići ni FREUD i njegovo bratstvo....

I sve to bi trebalo krčkati na laganoj vatri u loncu i lagano podgrijavati tangentama i lukovima dijalektičkog materijalizma, uz dodavanje velikih misli Stipe Šuvara, Predraga Matvejevića i inih nastavljača “ Kratkog kursa SKPB-a”.

A sve to na kraju vodi tome da se obična mala, jedna istina izgubi u opsjeni lažne pameti.

A o čemu se zapravo radi ?

Gospodin Sulejman Tihic po svemu sudeći je uljuđena i pristojna osoba i ja tog čovjeka nikako ne želim uvrijediti.

Ali:

Ono što je gospodin Tihic izrekao jest laž, i vulgarna i bezočna, hladna i smišljena. Laž!

Gospodin Sulejman Tihic, on laže vulgarno, bezočno, hladno i smišljeno. On je, gospodin Tihic, član Predsjedništva BiH, tog dana, na tom mjestu, pred hrvatskim novinarima, izvadio svoga pišu iliti svoje pišalo i popišao se na ČINJENICE !

TIHIĆ TAKO

Nije za ne shvatiti i ne razumjeti čovjeka, glavnog predstavnika jednog od tri naroda koji obitavaju u BiH.

Ali Hrvati i svi podskupovi tog naroda; političari, povjesničari, intelektualci, (pošteni i nepošteni), novinari, akademici, radnici i seljaci i studenti, umjetnici, istinoljupci, ljudi od vjere i nauka vjere, evropejci, udruge razne, trideset tisuća raznih nevladinih udruga šute...

Svi šute !

Nerazumljivo i jadno, udvornički i gospodski šute.

Šute s osjećajem nerazumljive povijesne krivnje.

Kukavički šute.

Slobodan Praljak

Biskupije u Bosni i Hercegovini

<http://www.slobodanpraljak.com>

SRUŠENI I OŠTEĆENI VJERSKI OBJEKTI	Broj objekata
Neke postrojbe A BiH	290

SRUŠENI I OŠTEĆENI VJERSKI OBJEKTI	Broj objekata
Neke postrojbe A BiH	1

SRUŠENI I OŠTEĆENI VJERSKI OBJEKTI	Broj objekata
Neke postrojbe A BiH	3

Intervju Gorana Milića i predsjedavajućeg predsjedništva gosp. Sulejmana Tihića

Mjesto: Slavonski Brod

Ante Prkaćin – Domaćin

Član Hrvatskog narodnog vijeća BiH - Petar Jozelić

Veleposlanik BiH u Zagrebu - Zlatko Dizdarević

Šefica kabineta predsjednika predsjedništva BiH - Sehada Kolenović

Predsjednik predsjedništva BiH - Sulejman Tihić

•Terorizam u BiH, nikada u BiH nije počinjen niti jedan teroristički čin, međunarodne snage, civilne i vojne postrojbe u BiH od Daytonskog sporazuma, nikada niko, na onom dijelu barem gdje je bila Armija BiH, a i u cijeloj Bosni u krajnjem slučaju nikada nitko nije bacio kamen na stranca, stranog vojnika, na međunarodnog predstavnika, a komali da je pucao ili nekoga povrijedio.

•Da li postoji leglo terorizma u Bosni, možda postoji u Njemačkoj, možda postoji u Hrvatskoj, no to su sve samo pretpostavke.

•Bosna i Hercegovina je, Bosanski narod, ako se asocira na Bošnjački narod, su najveće žrtve u prošlom ratu. Oni su pretrpili najveće i najviše ih je ubijeno, **nikada nismo posegli za odmazdom, nikada nismo posegli za osvetom.** I kada se desila Srebrenica mi nismo u Bosni i

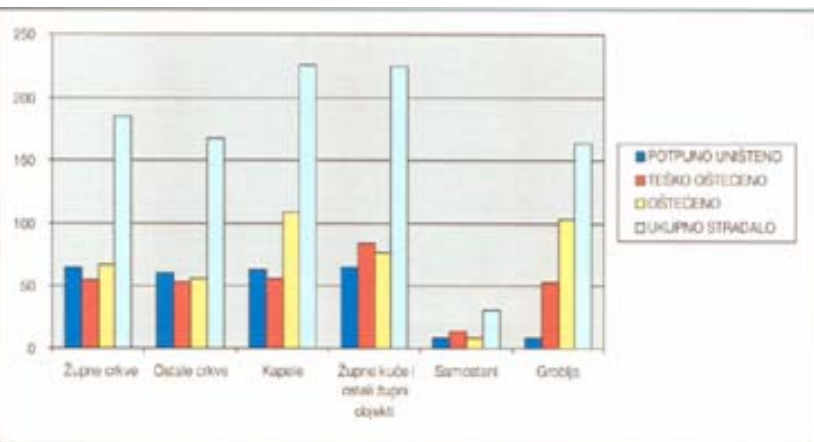
Hercegovini, nije bilo odmazde i osvete. **Nikad se nismo koristili terorizmom kao metodom borbe.** To je suprotno našem biću, suprotno politici koju mi vodimo u BiH. Tako da, mislim da su to uglavnom političke špekulacije, da BiH nije pogodno tle, bosanski muslimani, oni su europski autohtoni narod, oni nemaju te sklonosti, **to je narod koji je naučio na jednu toleranciju, uvažavanje drugoga i drugačijega, to je rat pokazao, uostalom tamo gdje su bili bošnjaci u jačini ni jedna crkva nije srušena, znate.** Tamo bogami na drugim područjima u republici srpskoj znate da je sve srušeno, pa tamo gdje je bio HVO, također uglavnom.

INTERVJU SULEJMAN TIHIĆ

Tada na onom samom početku i BiH i Hrvatska bile su izložene agresiji, da bi se kasnije neke stvari promjenile kada su neki htjeli da se pridruže Miloševiću u podjeli Bosne.

U Hercegovini je nažalost došlo i do sukoba, nešto i u Srednjoj bosni. To su otprilike one teritorije koje su po nekom Karađorđevskom sporazumu trebale da pripadnu Hrvatskoj, al tu su bili sukobi uglavnom.

PODRUČJE JAJCA

SRUŠENE I OŠTEĆENE KATOLIČKE CRKVE I VJERSKI OBJEKTI	Potpuno uništeno	Teško oštećeno	Oštećeno	UKUPNO
Župne crkve	0	0	0	0
Ostale crkve	0	0	0	0
Kapele	0	0	0	0
Župne kuće i ostali župni objekti	0	0	0	0
Samostani	0	0	0	0
Groblja	0	0	1	1
UKUPNO:	0	0	1	1

KLJUČ, župa ključ – rimokatoličko groblje “Latini” u gradu. Oštećeno i devastirano tijekom listopada 1996. i ožujka 1997. godine.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE MOSTARA I JUŽNE HERCEGOVINE

SRUŠENE I OŠTEĆENE KATOLIČKE CRKVE I VJERSKI OBJEKTI	Potpuno uništeno	Teško oštećeno	Oštećeno	UKUPNO
Župne crkve	0	0	1	1
Ostale crkve	0	0	0	0
Kapele	0	0	0	0
Župne kuće i ostali župni objekti	0	0	0	0
Samostani	0	2	0	2
Groblja	0	0	0	0
UKUPNO:	0	2	1	3

PODRUČJE MOSTARA I JUŽNE HERCEGOVINE

MOSTAR, župa sv. Petra i Pavla – župna crkva sv. Petra i Pavla i franjevački samostan . Crkva je višestruko devastirana od strane JNA i VRS, a 12.05.1993. godine u samostan je ubačena eksplozivna naprava koja je počinila najveću štetu, a od travnja do početka listopada 1993. godine pripadnici muslimanskih snaga ispalili su na samostan i crkvu dvadeset i sedam granata različitog kalibra.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

JABLANICA, župa Jablanica – župna crkva Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije. Uz sakristiju eksplodirala je 21.12.1992. god. eksplozivna naprava koja je oštetila crkvu, a od 20.03.1993. godine područje župe je pod nadzorom Muslimanskih snaga.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KONJIC, župa KONJIC – župna crkva sv. Ivana Krstitelja i franjevački samostan. Crkva je višestruko devastirana od strane JNA i VRS, a 12.05.1993. godine u samostan je ubačena eksplozivna naprava koja je počinila najveću štetu, a od travnja do početka listopada 1993. godine pripadnici muslimanskih snaga ispalili su na samostan i crkvu dvadeset i sedam granata različitog kalibra.

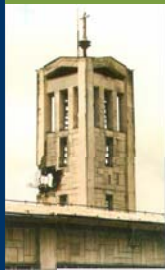
SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

SRUŠENE I OŠTEĆENE KATOLIČKE CRKVE I VJERSKI OBJEKTI	Potpuno uništeno	Teško oštećeno	Oštećeno	UKUPNO
Župne crkve	1	14	22	37
Ostale crkve	7	13	17	37
Kapele	19	23	52	94
Župne kuće i ostali župni objekti	9	19	21	49
Samostani	0	3	2	5
Groblja	8	26	34	68
UKUPNO:	44	98	148	290

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

BISTRICA, župa Bistrica – župna crkva sv. Terezije i župna kuća. Tijekom srpnja i kolovoza 1993. godine crkva je izravno pogodena topničkim projektilom i unutrašnjost je u cijelosti devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BISTRICA, župa Bistrica – kuća časnih sestara Kćeri Božje ljubavi. Kuća je u potpunosti opljačkana i spaljena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BISTRICA, župa Bistrica – grobljanska kapela i groblje. Kapela je devastirana, a groblje teško oštećeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BRISTOVI, župa Bugojno – filijalna crkva i groblje. Crkva je demolirana, ostali su samo zidovi, a groblje je uglavnom uništeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

BUGOJNO, župa Bugojno – župna crkva sv. Ante Padovanskog. Pripadnici muslimanskih postrojbi podmetnuli su eksplozivnu napravu koja je uništila vitraje i vanjski zid.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BUGOJNO – ČAUŠLIJE, župa Bugojno – grobljanska kapela sv. Mihovila i groblje. Kapela je opljačkana i teško oštećena, a sve nadgrobnne ploče su porušene.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

DONJA RIČICA, župa Skopaljska Gračanica - grobljanska kapela. Kapela je opljačkana i devastirana, te petnaestak nadgrobnih spomenika je porušeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BUGOJNO, župa Bugojno – grobljanska kapela sv. Ivana Krstitelja i groblje. Kapela i groblje je teško oštećeno i srušeno je oko 180 nadgrobnih ploča.

GRAČANICA-HUMAC, župa Skopaljska Gračanica - filijalna crkva Srca Marijina. Crkva je tijekom 1993./94. godine demolirana, a dana 14.07.1996. godine spaljena je unutrašnjost crkve. S groblja su odneseni nadgrobnni križevi.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

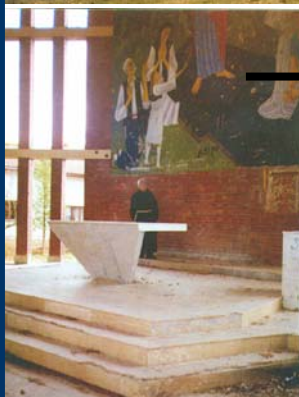
DONJI VAKUF, župa Bugojno – filijalna crkva. Nakon što je A BiH preuzela nadzor nad tim područjem eksplozivnom napravom oštećena je unutrašnjost crkve.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

DRVETINE, župa Bugojno – filijalna crkva sv. Ante Padovanskoga. Crkva je spaljena i sve oko nje je u potpunosti uništeno tijekom 1995. godine.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GLAVICE, župa Glavice – župna crkva Srca Isusova i župna kuća. Crkva je u potpunosti opljačkana, a župnu kuću su opljačkali i dijelom spalili.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GLAVICE, župa Glavice – grobljanska kapela i groblje. Kapela je u potpunosti uništena, a nadgrobni sponenici su razbijeni i srušeni.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GORNJA RIČICA, župa Skopaljska Gračanica - grobljanska kapela. Kapela je uništena a froblje lakše oštećeno.

GRAČANICA-HUMAC, župa Skopaljska Gračanica - filijalna crkva Srca Marijina. Crkva je u potpunosti opljačkana i devastirana, a župna kuća je opljačkana i spaljena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

GORNJI VAKUF/USKOPLJE, župa Gornji Vakuf – župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije i župna kuća. U vremenu od 23.10.1992. do 31.12.1993. godine teško oštećena granatiranjem.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GORNJI VAKUF/USKOPLJE, župa Gornji Vakuf – dom sv. Ante. Dom sv. Ante je granatiran i spaljen 05.02.1993. godine.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GRAČANICA-HUMAC, župa Skopaljska Gračanica-župna crkva Prečistog Srca Marijinog. Crkva je u potpunosti opljačkana i devastirana, a župna kuća je opljačkana i spaljena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GRAČANICA, župa Skopaljska Gračanica - kuća časnih sestara Služavki malog Isusa. Kuća je opljačkana i spaljena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GRNICA-TREBARE, župa Bistrica-grobljanska kapela i groblje. Kapela je djelomično devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

KANDIJA, župa Kandija - župna crkva sv. Ilije i župna kuća. Crkva je teško devastirana, a župna kuća je u potpunosti spaljena zajedno s knjižnicom u kojoj se nalazilo oko 8.000 knjiga.

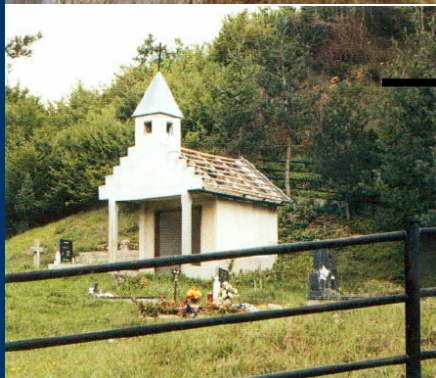
SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KANDIJA, župa Kandija - grobljanska kapela i groblje "Grabovi". Kapela i groblje je djelomično oštećena, a teška oštećenja su počinjena na grobnici kandijskih svećenika.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KRUPA, župa Bistrica - kapela i mjesno groblje. Kapela je devastirana, a 01.03.1993. godine teško je oštećeno groblje, te ponovo 1996. godine.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

LENDEROVINA, župa Bugojno – grobljanska kapela i groblje. Kapela i groblje je jako devastirano.

LUŽANI, župa Skopaljska Gračanica – grobljanska kapela i groblje. Kapela i groblje je lakše oštećeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PAJIĆ POLJE, župa Skopaljska Gračanica Bistrica - kapela i groblje. Kapela je u potpunosti opljačkana i skinut krov, gotovo svi nadgrobni spomenici su uništeni.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

VRSE -župa Gornji Vakuf - grobljanska kapela. Kapela je opljačkana i devastirana, a nadgrobni spomenici su porušeni.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

VOLJICE, župa Gornji Vakuf – filijalna crkva sv. Ante. Crkva je oštećena granatiranjem.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BILIĆI, župa Deževica – grobljanska kapela. Kapela je opljačkana i oštećena.

BRESTOVSKO, župa Brestovsko – župna crkva Rođenja Blažene Djevice Marije i župna kuća. U travnju 1993. godine oštećena je crkva, a župna kuća pretrpjela je manja oštećenja.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BRESTOVSKO, župa Brestovsko – samostan časnih sestara klarisa. U travnju 1993. godine granatiranjem je zapaljeno krovšte.

BRNJACI, župa Kiseljak – filijalna crkva. Oštećena tijekom granatiranja.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BUSOVAČA, župa Busovača – župna crkva sv. Ante Padovanskog. Od 25.01. do 25.12.1993. godine granatiranjem oštećena je crkva.

FOJNICA, župa Fojnica - župna crkva Duha Svetoga i franjevački samostan. U vremenu od 02. do 15. 07.1993. godine samostan i crkva bili su izloženi granatiranju. Četvorica pripadnika A BiH ubili su 13.09.1993. godine gvardijana fra Nikicu Miličevića i vikara fra Leona Migića.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

DEŽEVICE, župa Deževica – župna crkva Gospe Snježne i župna kuća. Crkva je devastirana, a cjelokupan inventar je opljačkan.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KAĆUNI, župa Busovača – filijalna crkva sv. Nikole Tavelića. Crkva je devastirana.

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

KAZIJEVIĆI, župa Fojnica – filijalna crkva Procijunkula. Crkva je srednje devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KISELJAK, župa Kiseljak – župna crkva sv. Ilije Proroka. U vremenu od 18.04. do 31.12.1993. granatiranjem crkva je oštećena.

LIJEŠEVO, župa Gromiljak – grobljanska kapela. Kapela je potpuno uništena i zapaljena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

MILODRAŽ, spomen kapela (na “AHD-NAMU” IZ 1463) i groblje. Kapelu su oštetili a dio nadgrobnih spomenika su odnijeli.

PROSJE, župa Busovača – grobljanska kapela i groblje. Kapela je spaljena između 25. i 31.01.1993. godine.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

ŠĆITOVO, župa Fojnica – filijalna crkva Presvetog Srca Isusova. Zajedno s inventarom u potpunosti je spaljena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

DOLJANI, župa Doljani – grobljanske kapele. Koncem srpnja 1993. godine dvije grobljanske kapele djelomično su oštećene.

ZABRDE, župa Banbrdo/Lepenica – filijalna crkva. Tijekom ljetnih mjeseci crkva je u potpunosti opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

HUDUTSKO, župa Gračac–filijalna crkva. Sredinom 1993. godine crkva je u potpunosti uništena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KOMIN, župa Uzdol – kapela sv. Ante. Znatnije je oštećena.

KOSNE LUKE, župa Doljani – groblje. Koncem srpnja 1993. godine nadgrobne spomenike i križeve porušili su pripadnici A BiH.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

UZDOL, župa Uzdol – župna crkva sv. Ivana Krstitelja i župna kuća. Crkva je znatnije oštećena tijekom 1993. godine, a tako i župna kuća.

PROZOR, župa Prozor – župna crkva Presvetog Srca Isusova i župna kuća. Oštećena usljed granatiranja.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KOSTAJNICA, župa Obri–filijalna crkva. Unutrašnjost crkve je opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

OBRI, župa Obri – zavjetna kapela sv. Ive. Kapela je oštećena a stari nadgrobni spomenici su razbijeni.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

OBRI, župa Obri – župna crkva Presvetog Srca Isusova. Crkva je u potpunosti opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BRNJ, župa Kakanj – kapela. Kapela je djelomično oštećena.

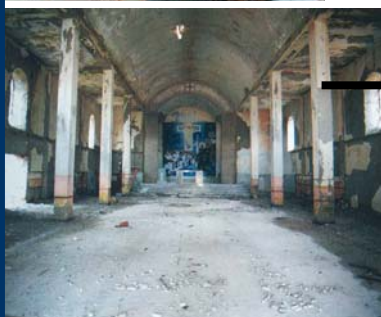
ŽITAČE, prostor župe Podhum/Žitače – grobljanske kapele. U vremenu od 02.05. do 02.10.1993. godine oskrvnute su i opljačkane sve grobljanske kapele.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

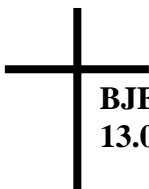
SOLAKOVA KULA, župa Solakova Kula – župna crkva sv. Ilije Proroka. Crkvu je u potpunosti opljačkana, a kipove svetaca obezglavili.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

ŽITAČE, prostor župe Podhum/Žitače - župna crkva sv. Ante Padovanskoga. U vremenu od 02.05. do 02.10.1993. godine crkva je oskrvnuta i opljačkana i djelomično spaljena. Župna kuća i dom su devastirani.

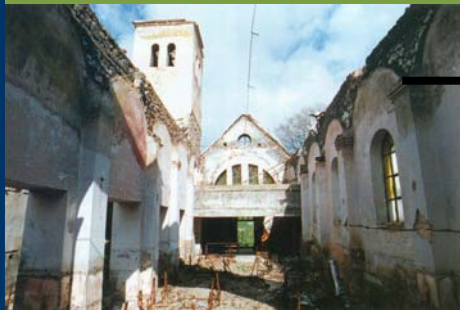
SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BJELAVIĆI, župa Kraljeva Sutjeska – filijalna crkva. Nakon okupacije mjesta 13.06.1993. godine crkva je devastirana i opljačkana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

BOROVICA, župa Borovica – župna crkva Preobraženja Gospodinova, župna kuća i vjeronaučna dvorana. Crkva je minirana i u potpunosti uništena sa svim crkvenim vrijednostima. Župna kuća je u potpunosti uništena, spaljen župni arhiv, knjižnica i sav inventar, a potom su zgradu minirali.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BUKOVLJE, župa Kakanj – kapela. Kapela je opljačkana a potom spaljena.

BULČIĆI, župa Kakanj – kapela. Kapela je devastirana i ukradeno zvono.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

CRNAČ, župa Kakanj – kapela. Kapela je djelomično oštećena.

DONJI BANJEVAC, župa Kakanj – kapela. Kapela je djelomično oštećena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GORNJA BOROVICA, župa Borovica – grobljanska kapela. Kapela je opljačkana i djelomično devastirana.

DUBOŠTICA, župa Vareš – filijalna crkva. Tijekom listopada/studenog 1993. godine unutrašnjost crkve je oskrvnuta.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

HALJINIĆI, župa Haljinići – župni centar Velike Gospe. Župni centar opljačkan i devastiran.

GRMAČE, župa Kraljeva Sutjeska – filijalna crkva. Nakon okupacije mjesta 13.06.1993. godine crkva je spaljena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GORNJI BANJEVAC, župa Kakanj – kapela. Kapela je oštećena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

KAKANJ - BJELICA, župa Kakanj – kapela. Kapela je opljačkana i uništena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

JUKE, župa Kakanj – kapela. Kapela je opljačkana i uništena a groblje djelomično oštećeno.

BOROVIČKE NJIVE, župa Borovica – grobljanska kapela. Kapela je opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KRALJEVA SUTJESKA, župa Kraljeva Sutjeska – župna crkva sv. Ivana Krstitelja i samostan. Potkraj 1993. godine u više navrata oskrvnuta, a početkom 1997. godine oštećena granatom.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

MIR, župa Vareš – kapela i groblje. Kapela je u dva navrata devastirana a nadgrobne spomenike su porušili.

OČEVIJE, župa Vijaka – filijalna crkva. U drugoj polovici 1993. godine potpuno je opljačkana i oštećena.

OLOVO, župa Vijaka – crkva – svetište Majke Božje (Olovska Gospa) i župna kuća. Opljačkana od strane A BiH.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

MANDOVINA, župa Kakanj – kapela. Kapela je u potpunosti opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

PAVLOVIĆI, župa Kraljeva Sutjeska – filijalna crkva. Nakon okupacije mjesta 13.06.1993. godine crkva je spaljena.

POGAR, župa Vareš – filijalna crkva. Početkom studenog 1993. godine pogodena dvjema tomblonskim minama, a unutrašnjost devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

POPE, župa Kakanj – kapela. Kapela je djelomično oštećena.

PRŽIĆ, župa Vareš – filijalna crkva. Crkva je teško oštećena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

VARDA, župa Kakanj – kapela. Kapelu su djelomično oštetili a nadgrobne spomenike porušili.

VAREŠ MAJDAN, župa Vareš – filijalna crkva. Pripadnici 3. Korpusa Muslimanskih snaga 02.09.1993. godine crkvu su oštetili a unutrašnjost devastirali.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

POLJANI, župa Kraljeva Sutjeska – filijalna crkva. Nakon okupacije mjesta 13.06.1993. godine crkva je opljačkana i devastirana.

SEOCE, župa Kraljeva Sutjeska – filijalna crkva. Nakon okupacije mjesta 13.06.1993. godine crkva je opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PRŽIĆ, župa Vareš – filijalna crkva. Crkva je teško oštećena.

VIJAKA, župa Vijaka – župna crkva Bezgrešnog začetca Blažene Djevice Marije i župna kuća. U drugoj polovici 1993. godine crkva je manje oštećena, a župna kuća opljačkana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

SEOCE, župa Kraljeva Sutjeska – filijalna crkva. Nakon okupacije mjesta 13.06.1993. godine crkva je opljačkana i devastirana.

VARDA, župa Kakanj – kapela. Kapelu su djelomično oštetili a nadgrobnne spomenike porušili.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

VAREŠ MAJDAN, župa Vareš – filijalna crkva. Pripadnici 3. Korpusa Muslimanskih snaga 02.09.1993. godine crkvu su oštetili a unutrašnjost devastirali.

ZGOŠĆA, župa Kakanj – kapela i groblje. Kapela je oštećena a groblje devastirano.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

VUKANOVIĆI, župa Vukanovići – župna crkva sv. Ante i župna kuća. Crkva je opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BRAJKOVIĆI, župa Brajkovići – župna crkva sv. Petra i Pavla i župna kuća. Crkva je usljed granatiranja oštećena, a župna kuća devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BUKOVICA, župa Guča Gora – filijalna crkva i groblje. Crkva i groblje je devastirano.

ŽITELJ, župa Kakanj – kapela i groblje. Kapela je oštećena a spomenici porušeni.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

ČUKLE, župa Brajkovići – filijalna crkva i groblje. Tijekom travnja i svibnja 1993. godine crkva i groblje je oštećeno. Opljačkana je ljekarna Caritasa. Do listopada 1997. godine crkva je paljenjem uništena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

DOLAC/BILA, grobljanska kapela na “Bajinom” groblju. Od ljeta 1993. godine područje je pod nadzorom muslimanskih postrojbi. Kapela je opljačkana a nadgrobne ploče porušene.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

ČUTURE, grobljanska kapela na groblju “Sviba”. Kapela je devastirana a nadgrobne ploče porušene.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

DOLAC, župa Dolac – župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije i župna kuća. Dana 03.06.1993. godine crkva je tijekom granatiranja oštećena a župna kuća opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PRŽIĆ, župa Vareš – filijalna crkva. Crkva je teško oštećena.

DJAKOVIĆI, župa Novi Travnik – filijalna kapela. Kapela je devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

GORICA, župa Guča Gora – groblje. Groblje uništeno i dio nadgrobnih spomenika.

GOSPINO VRELO, župa Ovčarevo – kapela – zavjetno svetište Rođenja Blažene Djevice Marije. Kapela je devastirana i uništena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GOSTUNJ, župa Dolac – filijalna crkva i groblje. Crkva je oštećena početkom lipnja 1993. godine, a oko 50% nadgrobnih spomenika je uništeno.

HADŽIĆI, župa Novi Travnik – grobljanska kapela. Kapela je devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GUČA GORA, župa Guča Gora – župna crkva sv. Franje Asiškoga i franjevački samostan. Nakon zauzimanja mjesta 08.06.1993. godine samostan je opljačkan kao i crkva koja je još i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

GUČA GORA, župa Guča Gora – grobljanska kapela i groblje. Teško oštećena kapela i groblje.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

KASAPOVIĆI, župa Novi Travnik – grobljanska kapela. Kapela je devastirana.

KRALJEVICE, župa Guča Gora – grobljanska kapela i groblje. Kapela i groblje je uništeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

MALJINE, župa Guča Gora – grobljanska kapela i groblje. Kapela i groblje je devastirano.

MARGETIĆI, župa Novi Travnik – grobljanska kapela. Kapela je devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

NOVI TRAVNIK, župa Novi Travnik – župna crkva Uzašašća Gospodinova. Crkva je oštećena tijekom granatiranja.

OVČAREVO, župa Ovčarevo – župna crkva sv. Mihovila Arkandela i župna kuća. Nakon zauzimanja mjesta 07.06.1993. crkva je opljačkana i devastirana kao i župna kuća.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

NOVA BILA, župa Nova Bila – župna crkva Svetog Duha, župna kuća i vjeronaučna dvorana. U drugoj polovici 1993. godine tijekom granatiranja oštećena je crkva, vjeronaučna dvorana i župna kuća.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

OVČAREVO, župa Ovčarevo – grobljanska kapela i groblje. Kapela i groblje djelomično oštećeno.

STOJKOVIĆI, župa Dolac – grobljanska kapela i groblje. Kapela je oštećena tijekom granatiranja.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PRIĆI, župa Ovčarevo - grobljanska kapela i groblje. Kapela i groblje je oštećeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

PEĆINE, župa Pećine – župna crkva Presvetog Srca Isusova i župna kuća. Teško devastirana crkva i župna kuća.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PUTIČEVO, župa Dolac – filijalna crkva Kristova Uznesenja i vjeronaučna dvorana. Početkom lipnja 1993. godine crkva je temeljito opljačkana i oštećena, koncem 1996. godine miniranjem je uništen zvonik.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

ROSTOVO, župa Rostovo – župna crkva sv. Ilije Proroka i župna kuća. Crkva je oštećena a župna kuća devastirana i opljačkana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

SEBEŠIĆ, župa Rostovo – filijalna crkva. Crkva je u potpunosti opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

TRAVNIK, župa Travnik – župna crkva sv. Ivana Krstitelja i župna kuća. Crkva je devastirana a župna kuća oštećena.

ŠENKOVIĆI, župa Novi Travnik – grobljanska kapela. Kapela je devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

TRAVNIK, župa Travnik – sjemenišna crkva sv. Alojzija. Crkva je devastirana, a u sjemenište su uselili muslimanske izbjeglice.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

TRAVNIK, župa Travnik – grobljanska kapela i groblje Bojna. Kapela je devastirana i oštećeno 39 nadgrobnih spomenika.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

VITEZ, župa Vitez – grobljanska kapela na groblju “Krčevine”. Kapela i groblje oštećeno.

VITEZ, župa Vitez – župna crkva sv. Jurja Mučenika i župna kuća. Crkva je oštećena 06.07.1993. godine tijekom granatiranja. Tijekom siječnja 1994. godine izravno je pogodena granatom.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

BILJAČIĆ, župa Zavidovići – kapela. Kapela je opljačkana.

BREZOVO POLJE, župa Žepče – groblje. Groblje lakše oštećeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

TEŠANJ, župa Jelah – filijalna crkva. Lakše devastirana.

ČAJDRAŠ, župa Čajdraš – župna crkva Srca Isusova. Crkva je lakše oštećena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

DOLINA, župa Zavidovići – filijalna crkva i groblje. Crkva je opljačkana i devastirana a groblje oštećeno.

ZAVIDOVIĆI, župa Zavidovići – župna crkva sv. Josipa i župna kuća. Lakše oštećeno tijekom granatiranja, i neuspjao pokušaj miniranja tornja crkve.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

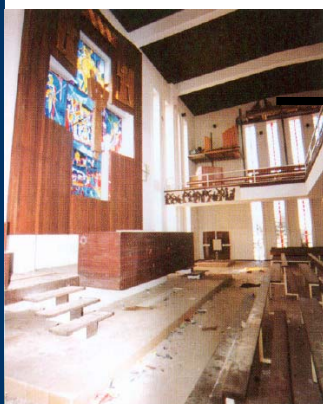
GOLUBINJA, župa Žepče – filijalna crkva i groblje. Crkva je u potpunosti spaljena sa svim inventarom, a groblje lakše oštećeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

LOVNICA, župa Lovnica – župna crkva sv. Petra i Pavla i župna kuća. Crkva je u potpunosti opljačkana i devastirana a župna kuća opljačkana, kao i ostale zgrade.

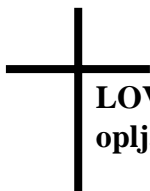
SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

MAGLAJ, župa Maglaj – župna crkva - svetište sv. Leopolda Bogdana Mandića i župna kuća. Crkva je teško oštećena tijekom granatiranja, a župnu su kuću zaposjeli muslimanske izbjeglice.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

PODRUČJE SREDNJE BOSNE

LOVNICA, župa Lovnica – grobljanska kapela i groblje. Kapela je opljačkana i devastirana.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

ZAVIDOVIĆI, župa Zavidovići – gradsko groblje. Groblje je oštećeno.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

ZAVIDOVIĆI, župa Zavidovići – Kapela sv. Vida. Kapela je spaljena.

ZENICA - PODBREŽJE, župa sv. Ilije – kapela sv. Roka. Dana 14.05.1993. godine lakše je oštećena kapela a groblje je oskrvnuto.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

ZENICA - STRANJANI, župa sv. Ilije – filijalna crkva. Crkva je devastirana a na groblju srušeno 50 nadgrobničkih spomenika.

ŽEPČE – župa Žepče – župna crkva sv. Ante Padovanskog, stara i nova župna kuća. Crkva je oštećena tijekom granatiranja.

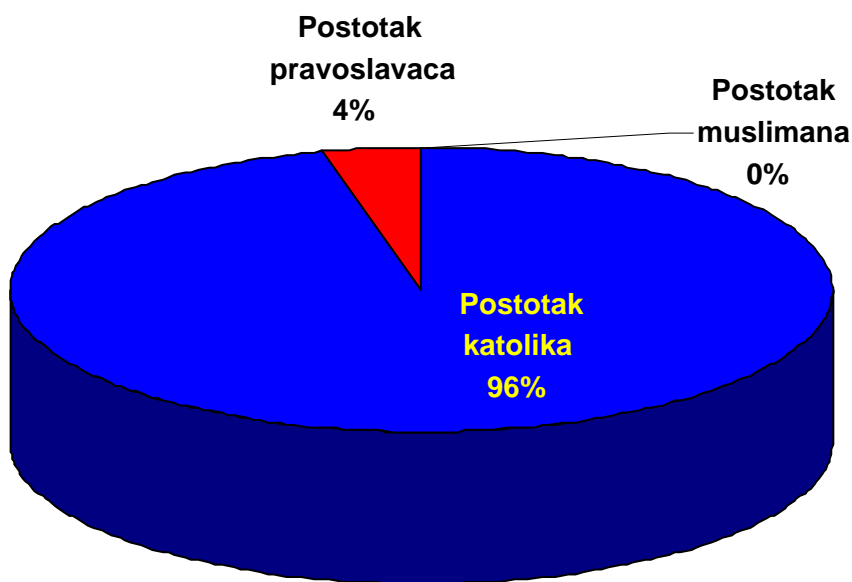
SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

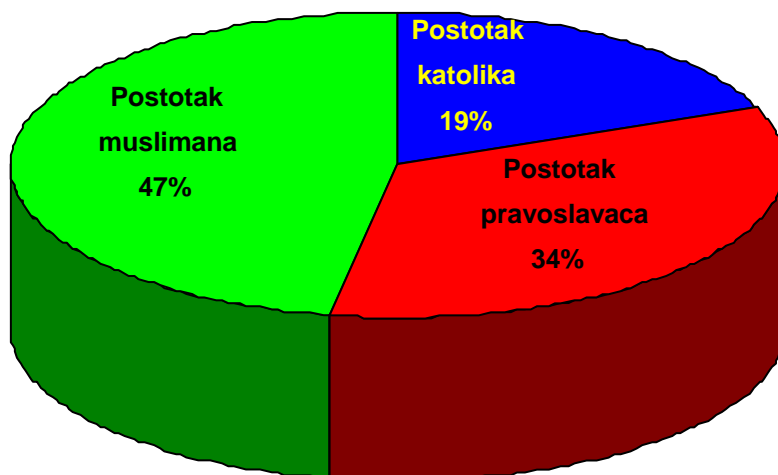
ZENICA - TAVNIK, župa sv. Josipa – kapela. Kapela je oštećena.

SRUŠENO I DEVASTIRANO OD NEKIH POSTROJBI A – BiH

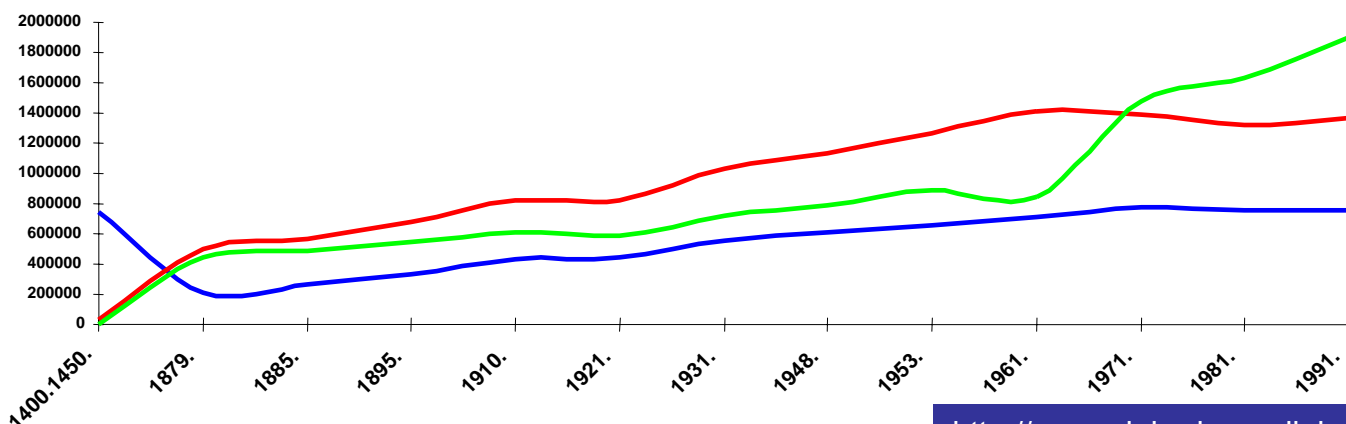
Postotak vjernika u BiH 1400.god. – 1450.god.

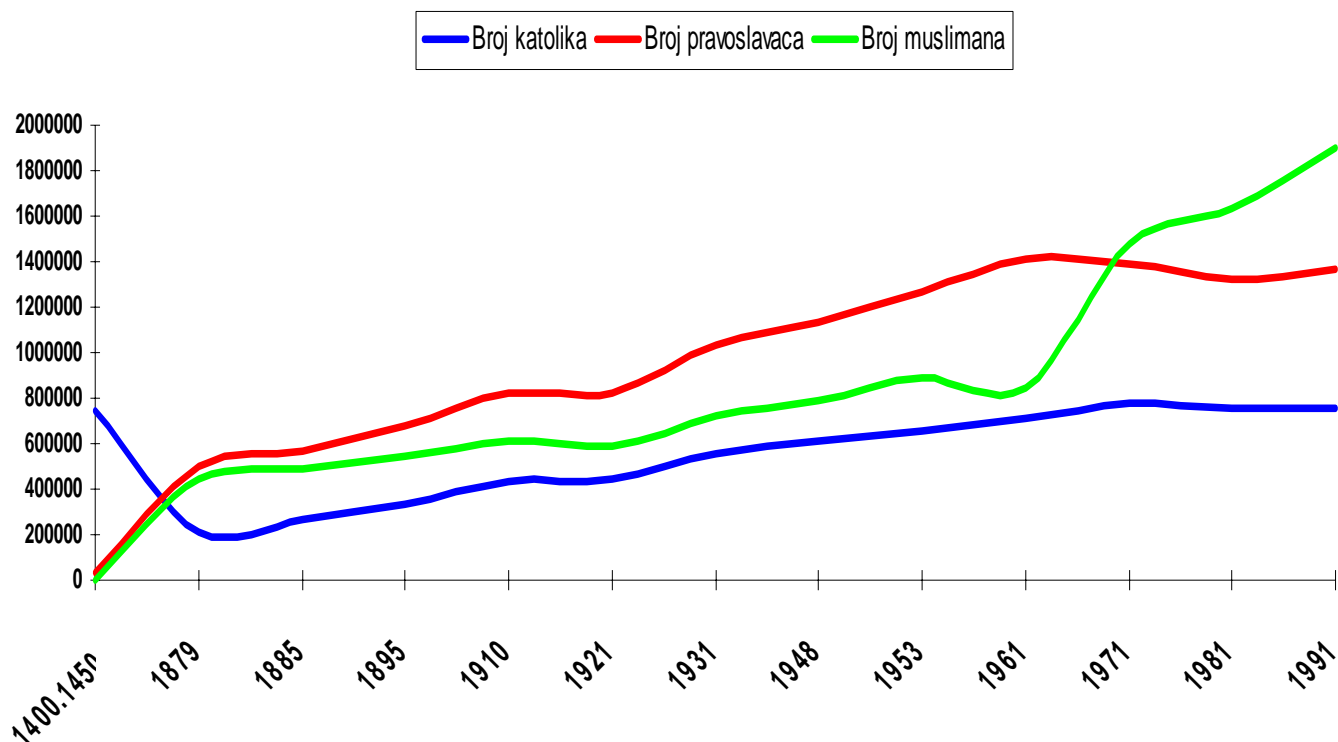
Postotak vjernika u BiH 1991.

— Broj katolika — Broj pravoslavaca — Broj muslimana

Godina	Broj katolika	Postotak katolika	Godina	Broj pravoslavaca	Postotak pravoslavaca	Godina	Broj muslimana	Postotak muslimana
1400. 1450.	750.000	87,21%	1400. 1450.	30.000	3,49%	1400. 1450.	0	0,00%
1879.	209.391	18,08%	1879.	496.485	42,88%	1879.	448.613	38,75%
1885.	265.788	19,88%	1885.	571.250	42,76%	1885.	492.710	36,88%
1895.	334.142	21,31%	1895.	673.246	42,94%	1895.	548.632	34,92%
1910.	434.061	22,87%	1910.	825.918	43,49%	1910.	612.137	32,25%
1921.	440.431	23,48%	1921.	820.731	43,75%	1921.	586.151	31,24%
1931.	557.836	24,01%	1931.	1.028.723	44,29%	1931.	717.562	30,89%
1948.	614.123	23,90%	1948.	1.135.147	44,30%	1948.	788.403	30,70%
1953.	654.227	23,00%	1953.	1.264.045	44,40%	1953.	891.798	31,30%
1961.	711.665	21,70%	1961.	1.406.057	42,90%	1961.	842.248	25,70%
1971.	772.491	20,60%	1971.	1.393.148	37,20%	1971.	1.482.430	39,60%
1981.	758.140	18,40%	1981.	1.320.738	32,00%	1981.	1.630.033	39,50%
1991.	760.852	17,40%	1991.	1.366.104	31,20%	1991.	1.902.956	43,50%

UKUPAN BROJ STRADALIH SAKRALNIH OBJEKATA U BOSNI i HERCEGOVINI

OBJEKTI	POTPUNO UNIŠTENO			TEŠKO OŠTEĆENO			OŠTEĆENO			UKUPNO STRADALO		
	od muslimanskih snaga	od srpskih snaga	Ukupno	od muslimanskih snaga	od srpskih snaga	Ukupno	od muslimanskih snaga	od srpskih snaga	Ukupno	od muslimanskih snaga	od srpskih snaga	Ukupno
Župne crkve	1	64	65	14	40	54	23	43	66	38	147	185
Ostale crkve	7	53	60	13	40	53	17	38	55	37	131	168
Kapele	19	44	63	23	32	55	52	57	109	94	133	227
Župne kuće i ostali župni objekti	9	56	65	19	65	84	21	56	77	49	177	226
Samostani		8	8	5	9	14	2	6	8	7	23	30
Groblja	8		8	26	27	53	35	68	103	69	95	164
UKUPNO:	44	225	269	100	213	313	150	268	418	294	706	1000

